

เทคนิคการปักชำยอดพิทูเนียแบบซิลซิล

“เกษตรทำเงิน เกษตรเพิ่มมูลค่า ทำได้เองง่ายๆ”

เขียนโดย นางสาวรุ่งนภา ตรีแก้ว

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานส่งเสริมเกษตรกรรม สำนักงานการส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาสังคม

โทร 0 2247 9499, 0 2247 9540 มือถือ 087 0087 599

หลายๆ ท่านคงจะชื่นชอบไม้ดอกไม้ประดับ เพราะให้ความรู้สึกที่สดชื่นมีสีสันสดใส เห็นแล้วสบายตาให้ความรู้สึกผ่อนคลาย ไม่ว่าจะเป็นกุหลาบ แพงพวย บานชื่น บานไม่รู้โรย แอฟริกันไวโอเลต บิโกเนีย และหนึ่งนั้นที่หลายๆคนชื่นชอบ ไม่น่าจะพลาดไปได้ที่จะซื้อเข้ามาชื่นชม คือพิทูเนีย อย่างแน่นอน เพราะความที่ดอกไม้ที่สดใส หลากสี มีคนปรับปรุงพันธุ์ขึ้นมาใหม่ๆ ให้ดูสวยงามแปลกตา และเสน่ห์ที่สำคัญ คือ พิทูเนียมีดอกที่ตกมากมาย บางครั้งแทบมองไม่เห็นใบเลยที่เดียว สามารถออกดอกได้ตลอด ทั้งปี (วงเล็บว่าถ้าดูแลดีๆ มีอายุข้ามปีแน่นอนค่ะ) มีนิสัยชอบแดด ชอบให้รดน้ำเป็นเวลา วันละ 2 ครั้ง แต่ไม่ชอบดินที่ขึ้นแฉะเกินไปจะเกิดโรคเน่าได้ค่ะ

แล้วพอเราดูแลพิทูเนียมาถึงระยะเวลาหนึ่ง จะพบว่าต้นพิทูเนียที่เราซื้อเข้ามา มันมีความทรุดโทรม แก่ริ้นไม่ค่อยมีดอก กิ่งแห้ง ใบเริ่มเหลือง (สำหรับคนที่ดูแลไม่เก่งค่ะ ผ่านไป 6 เดือนมักโทรม แต่ถ้านักปลูกมืออาชีพ จะหมั่นตัดแต่งทุกวัน ให้ปุ๋ย ยา ตามรอบ เปลี่ยนดินปลูก รับรองว่า พิทูเนีย จะสวยฟูโตงข้ามปีอย่างแน่นอนค่ะ) แล้วเราจะทำยังไงกับมันดีคะ รื้อทิ้ง แล้วไปหาซื้อมาปลูกใหม่ หรือเอาต้นเดิมที่โทรมมาเพิ่มมูลค่าต่ออายุให้มันดีคะ คำตอบคือ เพิ่มมูลค่าดีกว่าค่ะ เราจะได้พิทูเนียต้นใหม่เป็นร้อยๆ ต้น ออกดอกไวกว่าการเพาะเมล็ด เป็นการเพิ่มมูลค่า สามารถนำไปขาย เพิ่มรายได้ เป็นอาชีพเสริมได้ดีเลยทีเดียว

สนใจแล้วไข่ม้อยคะ มันมีวิธีง่ายๆ ในการขยายพันธุ์พิทูเนีย นั่นคือ “การปักชำยอด” ค่ะ

เทคนิคการปักชำยอดพืชนียแบบขิลๆ ดังนี้ค่ะ

วัสดุอุปกรณ์

1. ต้นพืชนีย + กรรไกรสะอาด (ตัดยอดพืชนีย)
2. วัสดุปักชำ (ทราย ขุยมะพร้าว ขี้เถ้าแกลบ อัตราส่วน 1:1:1) ผสมน้ำพอหมาดๆ
3. น้ำยาเร่งราก และ ขามหรือภาชนะใดๆ สำหรับผสมเจือจางน้ำยาเร่งราก เพื่อจะแช่ยอดฯ
4. ภาชนะปักชำ เช่น กะบะเพาะ กระถาง
5. พลาสติกใส หนังกายรัด ตัวหนีบ

ขั้นตอนวิธีการ

1. ตัดยอดพืชนียที่ยังเขียวงาม (จากต้นที่โทรม) ขนาดยอดยาว 3-5 ซม. ให้ตัดเฉียงมาทั้งหมดเลยคะ ทุกยอดมีประโยชน์อย่างแน่นอน เพราะ 1 ยอด มันจะเกิดเป็นต้นใหม่ให้เรา 1 ต้นคะ

2. นำยอดพืชนีย มาแช่น้ำยาเร่งราก (ใช้ 1 ผาต่อน้ำ 1 ลิตร หรืออ่านตามฉลากข้างขวด) นำเฉพาะส่วนโคนจุ่มแช่นะคะ ให้ยอดไหลขึ้นมาคะ ทิ้งไว้ 10 นาที แล้วนำมาปักชำลงวัสดุเพาะชำ

3. ปักชำยอดพืชนีย ลงวัสดุที่เตรียมใส่ภาชนะไว้ (วัสดุปักชำ ตามที่แจ้งข้างต้น) หรือวัสดุปักชำอื่นๆ ที่ท่านมีเน้นให้โปร่งให้อุ้มน้ำได้พอสมควร โดยให้ลองกำ บีบวัสดุที่ผสมแล้ว ไม่มีน้ำไหลออกมา วัสดุจับตัวเป็นก้อนได้ ไม่แฉะออก ภาชนะปักชำ เช่น กระบะหลุม ตะกร้า กระถาง กดให้แน่นพอสมควรอย่าให้หลวมเกินไป หรือแน่นเกินไปโดยปักลึกลงไปประมาณ 1- 2 ซม. ให้มีส่วนยอดไหลขึ้นมาครึ่งหนึ่ง ระยะปักชำแต่ละยอดห่างกัน 2-3 ซม. แล้วแต่ความเหมาะสมของขนาดภาชนะ

4. คลุมพลาสติกใสที่ภาชนะปักชำ จะคลุมโปงเป็นกระโจมทั้งกระบะ หรือจะเอาถุงแกงมาคลุมทีละกระถางเดี่ยวๆ ก็ได้ **หลักการคือ ปิดกันไม่ให้ น้ำ อากาศเข้าไปได้โดยสะดวก** เพราะเราต้องการกลั่นแกล้งให้ยอดพิทูเนียที่อยู่ในกระโจม อบอ้าว เกิดความเครียด แล้วกระตุ้นตัวเองให้อยู่รอดโดยการรีบออกราก เพื่อจะหาน้ำหาอาหารมาเลี้ยงต้น : ไม่ต้องกลัวต้นไม้ในนั้นตายนะคะ เพราะในกระโจมมีอากาศและความชื้นที่เหมาะสม ใบจะคายน้ำระเหยขึ้นไปแล้วควบแน่นกลายเป็นหยดน้ำลงมาเลี้ยงยอดที่ปักชำ เป็นระบบนิเวศน์ภายในกระโจมที่สมดุลมากเลยทีเดียว

5. วางกระโจมพลาสติกไว้ที่ร่มรำไร เป็นเวลา 14 วัน ห้ามโดนแดดโดยตรง (เพราะต้นไม้จะตายเนื่องจากอบความร้อน) ไม่ควรโดนฝนโดยตรง (ถ้าฝนตกแรงมีลมพายุพัด อาจมีน้ำกระเด็นเข้ากระโจมได้ ทำให้ความชื้นในกระโจมสูงเกินไป ผลที่ได้คือ พืชจะไม่ออกราก แถมยังเน่าขึ้นรากอีกต่างหากค่ะ) ห้ามเปิดกระโจมแล้วรดน้ำนะคะ ไม่ต้องสงสารค่ะ เพราะวัสดุปักชำที่เราเตรียม มีความชื้นกำลังดีค่ะ

6. เมื่อครบ 14 วัน ยอดพิทูเนียที่ชำไว้ในกระโจมจะเกิดรากฟูเต็ม (ตามเงื่อนไขที่ปฏิบัติตามข้างต้น) ให้เปิดกระโจมออกนำภาควางฝั่งที่มีแสง (แต่อย่าเพิ่งเอาออกวางที่มีแดด) ถ้าวัสดุชำแห้งมากให้รดน้ำได้ (ระวังแฉะเกินไป) ดูแลฉีดพ่นปุ๋ยใบ เตรียมย้ายกล้าลงกระถางต่อไป

7. ย้ายกล้า ครั้งที่ 1 (เมื่ออายุ 14 วันนับจากปักชำใช้กระถาง 3 นิ้วหรือถุง 4 นิ้ว ก็พอค่ะ) ไปสู่อาหารใหม่ ลงวัสดุปลูกที่ผสมใหม่อย่าลืมว่า “ในวัสดุปักชำไม่มีธาตุอาหารอะไรเลย เป็นเพียงวัสดุที่เหมาะสมกระตุ้นให้เกิดรากเท่านั้น” และดินที่ผสมใหม่หรือวัสดุปลูกควรมีความอุดมสมบูรณ์ มีคุณภาพดี ซึ่งคุณสมบัติโดยทั่วไปดังนี้

- ดินร่วนโปร่ง น้ำหนักเบา ระบายน้ำได้ดี ถ่ายเทอากาศได้ทั่วถึง ดูดซับน้ำได้ดี
- มีธาตุอาหาร หรือปุ๋ยที่พืชต้องการอย่างสมบูรณ์ไม่มีความเป็นกรด เป็นด่างมากเกินไป
- มีความแน่นพอที่จะยึดให้ลำต้นทรงตัวอยู่ได้ - ไม่มีสารเคมีที่เป็นพิษต่อรากพืช

ตัวอย่างส่วนผสมดินปลูก สำหรับย้ายกล้า (ส่วน) เช่น

ดินร่วน (3) : แกลบดิบ (1) : ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก (1) หรือ

ดินร่วน (3) : กาบมะพร้าวสับ (1) : ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก (1) หรือตามที่ท่านสะดวก เช่น อาจผสม ใบก้ามปู ใบไม้ผุ มูลค้างคาว มูลไส้เดือน แต่อย่าลืมว่า สุกท่ายแล้ว วัสดุปลูก(ดิน) ต้องโปร่ง ระบายน้ำอากาศดี มีธาตุอาหาร ปลอดภัย (หลังย้ายกล้า 5 วัน เอาออกแดดได้เต็มที่เลยคะ)

8. ย้ายกล้า ครั้งที่ 2 เมื่อต้นกล้ามีอายุ 28 วัน (สังเกตดีๆ บางยอดเริ่มมีตุ่มตาดอกแล้วนะเออ) เราย้าย เพราะต้นใหญ่ขึ้น จึงต้องเปลี่ยนไปสู่กระถางที่ใหญ่ขึ้น มีแหล่งอาหารใหม่ (กระถาง 8 นิ้ว) อาจปลูก 3 ต้น ต่อกระถาง แบบที่แม่ค้าทำขายก็ได้คะ (อย่าลืมว่า ยิ่งย้ายบ่อย ยิ่งโตเร็ววันละคะ ก็เพราะต้นเขาได้อาหารสดใหม่อุดมไปด้วยธาตุอาหาร ย่อมดีกว่าปล่อยให้ต้นหากินกับดินเดิมๆ) **ให้ปุ๋ยตามรอบ (16-16-16 แต่น้อยๆทุก 15 วัน) และต้องขยันเด็ดยอดนะคะ ยิ่งเด็ดยอดยิ่งแตกกิ่งก้านสาขา ยิ่งฟูสวย ดอกดก ถ้าไม่ขยันเด็ดยอด ดอกก็มีจำนวนน้อยคะ)**

ระยะนี้ต้องได้แดดเต็มวันรดน้ำให้เพียงพอ วันละ 2 ครั้ง เช้า 10 โมง กับบ่าย 2 ค่ำ แต่อย่าขึ้นและเด็ดขาดคะมิเช่นนั้น จะเน่าคะ เท่านั้นท่านก็จะมีต้นพิทูเนียสวย ไร้เขยชมเหมือนซื้อมาจากตลาดเลยคะ

Trick หรือเทคนิคสำคัญ ของการปักชำและดูแลพิทูเนีย

1. วัสดุปักชำ อย่าให้ขึ้นและเกินไปเด็ดขาด
2. ยอดพิทูเนีย ที่จะปักชำตัดมาแล้ว อย่าลืมหั่นน้ำยาเร่งรากก่อนนะคะ
3. การห่อกระโجمพลาสติกใส ต้องมั่นใจว่าห่อหุ้มให้สนิท สามารถป้องกันไม่ให้อากาศและน้ำฝนเข้าไปได้
4. เมื่อย้ายปลูกลงแล้ววางไว้ในที่ร่มรำไรก่อนสัก 3-5 วัน และเมื่อต้นฟื้นแข็งแรงดี ค่อยเอาออกแดด
5. อย่าลืมหั่นเด็ดยอดทุกสัปดาห์นะคะ เด็ดทุกยอดได้ยิ่งดี ยิ่งเด็ด ยิ่งแตกเป็นทวีคูณคะ เมื่อเกิดยอดเยอะ เท่ากับเกิดดอกเยอะคะ (พิทูเนีย ออกดอกที่ปลายยอดจ้า)
6. การให้ปุ๋ยต้องสม่ำเสมอ ให้ปุ๋ยเม็ดละลายช้า (ออสโมโคท ทุก 3 เดือน) และใส่ปุ๋ยเคมีสูตรเสมอทุก 15 วัน หรือทุก 2 สัปดาห์ (ให้แต่น้อยๆ) ก็ได้คะ ใส่เสร็จแล้ว อย่าลืมนรดน้ำตามทันทีให้ปุ๋ยละลายเพื่อรากจะสามารถดูดนำไปใช้ได้คะ ถ้าใครมีของดี พวกปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ฮอโรโมนวิตามินต่างๆ เพื่อให้งามต้นสมบูรณ์ออกดอกเต็มที่ ก็จัดไปคะ
7. อย่าลืมน้ำพิทูเนียชอบแดดแบบเต็มวัน (ระยะที่โตแล้วชอบแดด แต่ระยะต้นอ่อนต้องอยู่ในที่แดดรำไรคะ) ชอบการให้น้ำที่เป็นเวลา (ให้แบบอ้อมๆ) เกษตรกรหรือแม่ค้า นิยมให้น้ำ วันละ 2 รอบ เวลา 10 โมง และบ่าย 2 ให้เพียงพอถ้าให้น้ำน้อยเกินไป ต้นจะออกอาการฟ้องว่าเหี่ยวไม่พุดั่งคะ แต่ไม่ใช่หมายความว่าพิทูเนียชอบน้ำมาก ก็ให้น้ำเยอะโอเวอร์ตลอดทั้งวันจนแฉะนะคะ เน้าเน้าๆคะ
8. ถ้าฝนตกหนัก ให้เก็บต้นพิทูเนียเข้าที่กำบังฝนเลยคะ เพราะดอกจะช้ำ ต้นจะเน่า ถ้าแฉะมากเกินไป
9. ท่านต้องหมั่นสังเกต ดูแลใกล้ชิดถ้าเกิดโรคแมลง เพลี้ยแป้งลงให้รีบตัดแยก ทำลายกิ่งนั้นทิ้งแล้วฉีดยา ยาฉุนกำจัดทุกๆ 3 วัน ค่ะ (ถ้าเป็นน้อยสามารถใช้ยาตรา “มีอ” ของท่าน หยิบ เด็ด ตัด บี ทิ้งได้ทันทีทุกวันคะ โรคแมลงมันก็จะหายไปเอง อาจไม่ต้องใช้ยาเลยก็ได้
10. เทคนิคสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ “การตัดแต่ง” ท่านต้องตัดแต่งยอดพิทูเนียที่ดอกหุบแล้ว ดอกเน่า ดอกแห้ง ทิ้ง “ทุกวัน” ค่ะ เพราะถ้าคาไว้แบบนี้ต้นจะโทรมคะ ดอกใหม่ก็จะไม่เกิด สรุปว่าถ้าสามารถทำได้ ให้ตัดแต่งทุกวันจ้า (ตำแหน่งที่ตัดคือตำแหน่ง กิ่งของก้านดอกไม้ใช้การปลิดเฉพาะตัวดอกทิ้งนะคะ การปลิดดอกทิ้งไม่ทำให้เกิดยอดใหม่คะ เมื่อไม่มียอดใหม่ก็ไม่มีดอกใหม่นะคะ)

เกร็ดความรู้ของพิทูเนีย

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Petunia hybrida วงศ์ : Solanaceae ชื่อสามัญ : Petunia ชื่ออื่น ๆ : พิทูเนีย
พิทูเนีย มีถิ่นกำเนิดที่อเมริกาใต้ ในต่างประเทศเป็นที่นิยมปลูกกันมากในอันดับต้น ๆ เลยทีเดียว (ในอเมริกาไม้ดอกที่นิยมปลูกกันมากที่สุด ได้แก่ พิทูเนีย ดาวเรือง และบานชื่น) พิทูเนียเป็นไม้หลายฤดูข้ามปี มีความทนทานมีชีวิตยืนยาว สามารถออกดอกได้หลายชุด ลำต้นเป็นพุ่มเลื้อย

การขยายพันธุ์ เพาะเมล็ด การปักชำ การปลูกและการดูแลรักษา พิทูเนียจะออกดอกภายใน 40 วัน นับจากวันเพาะเมล็ด **ดิน** ที่ปลูกควรเป็นดินร่วนซุย อากาศถ่ายเทได้ดี ระบายน้ำดี และเก็บความชื้นได้ดี มีความอุดมสมบูรณ์มีอินทรีย์วัตถุมาก พิทูเนียนั้น ทนแล้งได้ดี แต่ไม่ทนแฉะหรือชื้นมากเกินไป พิทูเนีย นั้น เป็นไม้ที่ ต้องการแสงมาก ดังนั้นควรที่จะปลูกไว้ในที่โล่งแจ้ง

ราคาพิทูเนีย/กระถาง กระถางละ 120-200 บาท (แล้วแต่แหล่งค่ะ คลอง 15 บางบัวทอง ก็จะถูก หน่อย) **การเพิ่มมูลค่า จากเทคนิคการปักชำยอด พิทูเนีย 1** กระถางที่ท่านซื้อมา สามารถปักชำยอด ได้มาก ถึง 300 ยอด และเมื่อนำมาปลูก 3 ต้น/กระถาง จะได้ พิทูเนีย มากถึง 100 กระถาง (ไอ้โห ลองเอา 100 กระถาง ที่ปักชำได้ คุณ ราคาขายคร่าวๆ กระถางละ 100 บาท ท่านจะได้เงิน ตั้ง 10,000 บาท แน่ะ)

*อย่างไรก็ตามเล่าสู่กันฟังนะคะ ถ้ามีข้อสงสัย โทรมาสอบถามได้ตามเบอร์โทรข้างต้นค่ะ
ขอให้ทุกท่าน มีความสุขกับการปลูกพิทูเนียค่ะ”*

.....